ข้อพิจารณาของไทยในด้านทรัพยากรพันธุกรรมพืช
สำหรับการเข้าร่วมอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

นายชนภัทร วินยวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-293-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17046269

PLANT GENETIC RESOURCES CONSIDERATION FOR THAILAND IN ENTERING THE CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY

Mr. Chonnapat Winyawat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Laws

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-293-2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ข้อพิจารณาของไทยในในด้านทรัพยากรพันธุกรรมพืชสำหรับการเข้าร่วมอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
โดย	นายชนภัทร วินยวัฒน์
ภาควิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ มัลลิกะมาลย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ถุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ มัลลิกะมาลย์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ศุภวิทย์ เปี่ยมพงศ์สานต์)

..... กรรมการ
(อาจารย์บุญชุบ บุญทวี)

.....กรรมการ
(อาจารย์สุรพล ดวงแข)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

ชนภัทร วินยวัฒน์ : ข้อพิจารณาของไทยในด้านทรัพยากรพันธุกรรมพืชสำหรับการเข้าร่วมอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (PLANT GENETIC RESOURCES CONSIDERATION FOR THAILAND IN ENTERING THE CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, 281 หน้า. ISBN : 974-634-293-2

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาถึงข้อพิจารณาทางกฎหมายของประเทศไทยในการเข้าร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ 1992 การวิเคราะห์มุ่งเน้นในส่วนของการจัดการทรัพยากรพันธุกรรมพืช โดยพิจารณาจากหลักการและแนวทางปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ ในกรณีการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม การเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยี การอนุรักษ์ทั้งในและนอกแหล่งที่อยู่อาศัยตามสภาพธรรมชาติ และหลักการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

วิธีการศึกษาวิจัยกระทำโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยพิจารณาจากอนุสัญญาฯ และกฎหมายไทย ซึ่งประกอบด้วย พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ.2532 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2507 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2504 พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ.2518 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีศุลกากร พ.ศ.2530 ประมวลรัษฎากร แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. 2538

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า กฎหมายไทยตามที่ได้กล่าวมาได้มีบทบัญญัติไว้เพียงพออยู่แล้วในบางส่วนของการเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยี การอนุรักษ์ในและนอกแหล่งที่อยู่อาศัยตามสภาพธรรมชาติ และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา แต่ขณะเดียวกันกฎหมายไทยก็ยังไม่เพียงพอในส่วนของการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม แต่หากประเทศไทยจะเข้าร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญาฯ ประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดนโยบายให้ชัดเจนในเรื่องการจัดการทรัพยากรพันธุกรรมพืช และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในส่วนที่ยังไม่เพียงพอ นอกจากนี้สมควรที่จะต้องมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลและดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวกับการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม รวมตลอดถึงมาตรการทางสังคมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่าง ๆ

ภาควิชา นิติศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา นิติศาสตร์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ปีการศึกษา 2538 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C570170 : MAJOR LAW
KEY WORD: : PLANT GENETIC RESOURCES / BIODIVERSITY

CHONNAPAT WINYAWAT : PLANT GENETIC RESOURCES CONSIDERATION FOR THAILAND IN ENTERING THE CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SUNEE MALLIKAMARL, Ph.D. 281 pp.

ISBN : 974-634-293-2

The thesis aims to study the consideration on Thai law in adhering the Biodiversity Convention 1992. The analysis emphasised in the plant genetic resource management which covers the access to genetic resources, access to and transfer of technology, in-situ and ex-situ conservation and the intellectual property protection.

The thesis methodology based on documentary research i.e., Forestry Act B.E.2484 amendment B.E.2532, National Park Act B.E.2507, National Preservation Forest B.E.2504, Plant Variety Act B.E.2518 and 2535, Fisherie Act B.E.2490, Wildlife Preservation Act B.E.2535, Investment Promotion Act B.E.2520 amendment B.E.2534, Tariff Act B.E.2530, the Revenue Code B.E.2538 and Enhancement and Conservation of National Environmental Quality Act B.E.2535. Besides, interviewing the expertises are also field research.

It is found that some parts of Thai laws are sufficiently in access to and transfer of technology, in-situ and ex-situ conservation and intellectual property protection, but insufficiently in access to genetic resources. If Thailand decides to be a Contracting Party of the Convention, Thai government should set up the policy on the plant genetic resource management; the amendment of laws and the agency responsible on the access to genetic resources. Moreover, social measure for the promotion and dissemination knowledge on the biodiversity to Thai people should be anothe supporting measure.

ภาควิชา นิติศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา นิติศาสตร์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ปีการศึกษา 2538 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

พระนามาภิไธย สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คงจะสำเร็จลุล่วงลงไปด้วยดีไม่ได้หากปราศจากความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณาจารย์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชากฎหมายให้แก่ผู้เขียนมาตลอดเวลาที่เป็นนักเรียนกฎหมาย

ผู้เขียนต้องขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ ที่กรุณาอุทิศเวลาอบรมและปลูกฝังแนวความคิดในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะพื้นฐานของกฎหมายสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้เขียน ทั้งยังกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแก่ผู้เขียน บุคคลอีกท่านหนึ่งที่ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ปัจจุสานนท์ ผู้ซึ่งสละเวลาอบรมสั่งสอนและจุดไฟแห่งความคิดในทางกฎหมายระหว่างประเทศแก่ผู้เขียนนับแต่ชั้นปริญญาตรีและให้ความอนุเคราะห์รับเป็นประธานการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้ เขียนต้องขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ศุกวิทย์ เปี่ยมพงศ์สานต์ อาจารย์บุญชุบ บุญทวี และอาจารย์สุรพล ดวงแข ที่ได้สละเวลาอันมีคุณค่าให้คำปรึกษาและเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

อนึ่ง ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้ใช้เวลาทำการวิจัยส่วนใหญ่ในระหว่างที่ผู้เขียนได้รับคัดเลือกเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนระหว่างคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัย Victoria ประเทศแคนาดา ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณ Prof.Dr. Douglas Johnston , Prof. Robert Howell , Prof. Chris Toleffson และ Prof. William Neilson ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้ในระหว่างที่ผู้เขียนทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ณ มหาวิทยาลัย Victoria รวมตลอดถึง พี่เจน พี่เอก พี่รุ่ง พี่หน่อง พี่แหม่ม พี่ประเสริฐ พี่สุวรรณ และปุ้ม นักเรียนไทยที่ได้ศึกษาอยู่ ณ มหาวิทยาลัย Victoria ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์และการดำรงชีวิตในประเทศแคนาดา

การศึกษาวิจัยอีกส่วนหนึ่งผู้เขียนได้ทำการศึกษา ณ East West Center และ University of Hawaii at Manoa ผู้เขียนต้องขอขอบคุณ Roy U. Rayo เพื่อนรักที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการค้นคว้าวิจัย ณ สถานที่ดังกล่าวเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังต้องขอขอบพระคุณ ท่านอัยการโคเมท ทองภิญโญชัย ที่ได้กรุณาให้เกียรติตรวจสอบข้อผิดพลาดในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้โดยละเอียด รวมตลอดถึงเพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ รวมทั้งสายรหัสในชั้นปริญญาตรีทุกคนที่ให้การช่วยเหลือผู้เขียนในระหว่างทำการศึกษา

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้เขียนต้องกราบขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ บุคคลอันเป็นที่รักและเป็นผู้มีพระคุณที่นับแต่ได้ให้ชีวิตและให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้เขียนเรื่องต่าง ๆ จนผู้เขียนมีวันนี้

ท้ายที่สุด ผู้เขียนต้องขอขอบคุณตัวเองที่เป็นกำลังใจให้ตัวเองมาโดยตลอด หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนต้องขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ก

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ข

กิตติกรรมประกาศ..... ค

สารบัญตาราง..... ช

บทที่ 1 บทนำ..... 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
สมมติฐาน..... 20
วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 20
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย..... 21
วิธีการศึกษาวิจัย..... 21

บทที่ 2 แนวความคิดและทฤษฎีกฎหมายในเรื่องทรัพยากรพันธุกรรมพืชกับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ..... 23

แนวความคิดในการพัฒนาอย่างยั่งยืน..... 23
แนวความคิดในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ..... 29
แนวความคิดในการคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรมพืช..... 31
แนวความคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายใน..... 35

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวความคิดในการมีส่วนร่วมของประชาชน..... 39
ทฤษฎีอำนาจอธิปไตยถาวรของรัฐเหนือทรัพยากรธรรมชาติ..... 42
ทฤษฎีทรัพย์มรดกร่วมกันแห่งมวลมนุษยชาติ..... 48
ทฤษฎีว่าด้วยการจัดสรรทรัพยากร..... 54
ทฤษฎีในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในพืช..... 56

บทที่ 3 บทวิเคราะห์สาระสำคัญและพันธกรณีของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพกับประเทศไทย

สาระสำคัญของอนุสัญญาฯ..... 59
ข้อพิจารณาทางกฎหมายตามอนุสัญญาฯ 65
1. การเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม..... 65
1.1 ความหมาย..... 65
1.2 ทรัพยากรฯ ที่อยู่ภายใต้ความคุ้มครองตามมาตรา 15..... 67
1.3 เงื่อนไขในการเข้าถึงฯ..... 69
(ก) การเคารพในสิทธิอธิปไตยของรัฐเหนือทรัพยากรพันธุกรรม..... 69
(ข) การกำหนดให้ประเทศเจ้าของทรัพยากรอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงฯ..... 70
(ค) การทำข้อตกลงร่วมกันในการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม..... 72
(ง) การให้ความยินยอมของประเทศเจ้าของทรัพยากรพันธุกรรม..... 75
1.4 สิทธิประโยชน์อื่นในเรื่องการเข้าถึงฯ..... 77
(ก) การร่วมมือวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์..... 77
(ข) การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม..... 78
2. การเข้าถึงและถ่ายทอดเทคโนโลยี..... 84
2.1 ความหมาย..... 84
2.2 เทคโนโลยีที่อยู่ภายใต้มาตรา 16..... 86

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 เงื่อนไขของการเข้าถึงและถ่ายทอดฯ..... 88
(ก) รูปแบบของการเข้าถึง..... 88
(ข) การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา..... 90
(ค) การถ่ายทอดเทคโนโลยี กับการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา..... 91
3. การอนุรักษ์ในแหล่งที่อยู่อาศัยตามสภาพธรรมชาติ..... 94
3.1 ความหมาย..... 94
3.2 มาตรการอนุรักษ์..... 96
(ก) การคุ้มครองแหล่งที่อยู่อาศัย..... 96
(1) การกำหนดพื้นที่คุ้มครอง..... 96
(2) การคุ้มครองแหล่งที่อยู่อาศัยอื่นที่มิใช่พื้นที่คุ้มครอง..... 96
(2.1) การป้องกันระบบนิเวศน์..... 100
(2.2) การจัดการเขตต่อเนื่องกับพื้นที่คุ้มครอง..... 101
(2.3) การฟื้นฟูระบบนิเวศน์เสื่อมโทรม..... 102
(ข) การคุ้มครองชนิดพันธุ์..... 103
(1) การฟื้นฟูชนิดพันธุ์เสื่อมโทรม..... 103
(2) การคุ้มครองชนิดพันธุ์ต่างประเทศ..... 103
(3) การกำหนดให้หามาตรการที่เหมาะสมกับการใช้ทรัพยากรชีวภาพ..... 105
(4) การหามาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองชนิดพันธุ์และประชากรที่ถูกคุกคาม..... 106
(ค) มาตรการอื่น ๆ 107
(1) การให้ความสำคัญแก่ภูมิปัญญาชาวบ้าน..... 107
(2) การควบคุมกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม..... 109
(3) การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศภาคี..... 109
4. การอนุรักษ์นอกแหล่งที่อยู่อาศัยตามสภาพธรรมชาติ..... 112

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1 ความหมายของการอนุรักษ์นอกแหล่งที่อยู่อาศัย
ตามธรรมชาติ..... 113
4.2 ลักษณะของการอนุรักษ์นอกแหล่งที่อยู่อาศัย
ตามธรรมชาติ..... 113
4.3 วิธีการที่กำหนด..... 115
(ก) การสนับสนุนเครื่องมือ..... 115
(ข) การให้ความร่วมมือทางการเงิน..... 116
4.4 เป้าหมายในการอนุรักษ์..... 117
(ก) ฟื้นฟูชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม..... 117
(ข) รวบรวมชนิดพันธุ์จากแหล่งที่อยู่อาศัย
ตามธรรมชาติ..... 118
5. การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลาย
ทางชีวภาพ..... 119
5.1 สิทธิบัตร..... 121
5.2 ความลับทางการค้า..... 124
5.3 สิทธิของผู้ผสมพันธุ์พืช..... 126

บทที่ 4 แนวทางในการอนุวัตกฎหมายไทยตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทาง
ชีวภาพ

บทบัญญัติของกฎหมายไทยตามข้อพิจารณาจากอนุสัญญาฯ..... 130
1. กรณีการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม..... 130
1.1 พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 แก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ. 2532..... 131
1.2 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507..... 133
1.3 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504..... 135
1.4 พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2528..... 136
1.5 พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และพระราชบัญญัติพันธุ์พืช
(ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535)..... 138
1.6 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535..... 141

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.7 ความสัมพันธ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึง-
ทรัพยากรพันธุกรรม..... 144
2. กรณีการเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยี..... 145
2.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520..... 145
2.2 ประมวลรัษฎากร..... 146
2.3 กฎหมายศุลกากร..... 147
2.4 ความสัมพันธ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอด-
เทคโนโลยี..... 149
3. กรณีการอนุรักษ์ในแหล่งที่อยู่อาศัยตามสภาพธรรมชาติ..... 149
3.1 การคุ้มครองแหล่งที่อยู่อาศัย (Habitat)..... 150
(ก) ระดับกฎหมาย..... 150
(1) พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2532..... 150
(2) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ
พ.ศ. 2507..... 151
(3) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. 2504..... 151
(4) พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2528..... 152
(5) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535..... 152
(6) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
พ.ศ. 2535..... 153
(7) ความสัมพันธ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ
การอนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัย..... 154
(ข) ระดับนโยบาย..... 154
มติคณะรัฐมนตรี..... 154
3.2 การคุ้มครองชนิดพันธุ์ (Specie) และสายพันธุ์
(Variety)..... 160
3.2.1 พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 แก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ. 2532..... 160

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2.2 พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 แก้ไขเพิ่มเติม ถึง พ.ศ. 2528 161
3.2.3 พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และ พระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 162
4. กรณีการอนุรักษ์นอกแหล่งที่อยู่อาศัยตามสภาพธรรมชาติ 162
5. กรณีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา 163
ผลกระทบจากการให้สัตยาบันอนุสัญญาฯ 165
1. ผลกระทบด้านกฎหมาย 165
2. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ 176
3. ผลกระทบทางวัฒนธรรม 182
4. ผลกระทบทางการเมือง 187

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ 203
บทสรุป 203
ข้อเสนอแนะ 209

รายการอ้างอิง 216

ภาคผนวก 220
ภาคผนวก 1 Checklist-Matters to be considered when negotiation on Access to Genetic Resources 221
ภาคผนวก 2 The Convention on Biological Diversity 1992 229

ประวัติผู้เขียน 281

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

1. สถิติป่าไม้ในประเทศไทย 11
2. โครงการที่ต้องดำเนินการภายหลังการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ในแง่ต้นทุน รายได้และผลกำไร 179
3. การเปรียบเทียบผลดีผลเสียของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ 194
4. มาตรการดำเนินการระยะสั้นระยะยาว 214

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย